

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/142/2021
Identifikačné číslo spisu:	4010899919
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4010899919.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: nesv. H. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom X.N. XX, XXX XX X., zastúpeného opatrovníčkou: P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, XXX XX X., zastúpenou JUDr. Katarínou Kaňkovou, PhD., so sídlom Hurbanova 81, 920 01 Hlohovec, proti žalovaným: 1) X. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Š., 2) Sociálna poisťovňa, Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava (právna nástupkyňa pôvodného žalovaného v 2. rade), zastúpená: JUDr. Dagmar Kubovičová, advokátka so sídlom Nám. Biely Kríž 3, 831 02 Bratislava, o náhradu škody, vo veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 12 C 62/1995, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 65/2020-824 zo dňa 04. novembra 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej 2) n e p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 12 C 62/1995-714 zo dňa 11.12.2015 zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade na náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia spolu vo výške 18.821,72 eura. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 142 ods. 3, § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (OSP). Dôvodom priznania náhrady trov konania bolo, že žalobca bol vo veci úspešný, resp. jeho neúspech spočíval len v nepatrnej časti. Žalobca si naposledy podaním doručeným súdu dňa 23.06.2015 vyúčtoval náhradu trov konania v celkovej výške 21.614,80 eura. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu trov konania v uplatnenej výške okrem piatich nesprávne uplatnených úkonov. Pri výpočte trov konania a hodnôt jednotlivých úkonov vychádzal z časových období ako aj z výšky žalovanej sumy, ktorá sa v priebehu konania menila. Celkovo priznané trovy konania pozostávali z trov za úkony právnej pomoci, vrátane režijného paušálu 14.360,44 eura s DPH 20 % z tejto sumy 2.872,08 eura, z hotových výdavkov pozostávajúcich z cestovného a náhrady straty času vo výške 1.589,20 eura, spolu predstavujú 18.821,72 eura. Nepriznané trovy boli za uplatnené úkony právnej pomoci, ku ktorým nebol predložený žiaden dôkaz o vykonaní rokovania s klientom ani o vykonaní rokovania s protistranou dňa 22.01.2010, z toho dôvodu takýto úkon priznaný nebol. Okrem toho nebol priznaný úkon za nahliadnutie do spisu + doklady 22.01.2015, ani úkon za prípis súdu zo dňa

30.09.2004, ktorým žiadal navrhovateľ o vytýčenie termínu pojednávania, zároveň predkladal plnú moc, ani za úkon zo dňa 26.10.2014 toho istého obsahu, nakoľko sa nejedná o úkony aké má na mysli ustanovenie § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky, keďže sa nejednalo o písomné podania týkajúce sa veci samej.

2. Žalovaná v 2. rade podala odvolanie voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote. Vzhľadom na to, že podala okrem odvolania aj dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorého rozhodnutie môže výrazne ovplyvniť nárok žalobcu na náhradu trov konania mala za to, že súd prvej inštancie rozhodoval o trovách konania predčasne. Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 6 Co 82/2013 a 8 Co 559/2013, v ktorých súdy napriek úspechu žalobcovi nepriznali náhradu trov právneho zastúpenia voči žalovanému, ktorým bola Sociálna poisťovňa. Uviedla, že zákon nezadefinoval právo poisteného zamestnávateľa, aby za neho Sociálna poisťovňa hradila trovy konania v sporoch z ich zodpovednosti za pracovný úraz či chorobu z povolania, resp. aby bola na ne sama priamo zaviazaná. Žiadala zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že náhradu trov žalobcovi voči nej neprizná.

3. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na to, že z obsahu spisu vyplýva, že pred rozhodnutím súdu prvej inštancie o trovách konania boli žalobcom a žalovanou v 2. rade podané dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 17. júna 2015 sp. zn. 25 Co 384/2014. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 17. októbra 2018 č. k. 3 Cdo 63/2016-738 rozsudok Krajského súdu zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 Co 384/2014 spolu s opravným uznesením zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 Co 384/2014 a rozsudok Okresného súdu Nové Zámky z 27. mája 2010 č. k. 12 C 62/95-341 v časti úrazovej renty od 1. januára 2004 s príslušenstvom zrušil a v tejto časti konanie zastavil. Odmietol dovolanie žalobcu proti výroku rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 Co 384/2014, ktorým pripustil späťvzatie žaloby v časti zaplatenia sumy 5.016 eur, zrušil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky z 27. mája 2010 č. k. 12 C 62/95-341 a konanie zastavil. A napokon rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 Co 384/2014 spolu s opravným uznesením zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 Co 384/2014 vo zvyšnej napadnutej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie. Z odôvodnenia uznesenia (bod 28) Najvyšší súd poukázal na tú skutočnosť, že o trovách pôvodného konania ako aj o trovách dovolacieho konania opätovne rozhodne Krajský súd. Krajský súd v Nitre preto opätovne rozhodoval vo veci samej rozsudkom zo dňa 11. marca 2020 č. k. 25 Co 37/2019-765 a o trovách konania rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku v bode 24. svoje rozhodnutie o trovách konania odôvodnil.

4. Odvolací súd v kontexte vyššie uvedeného, najmä s ohľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť, nakoľko dôvody, pre ktoré bolo vydané zanikli. V danej veci rozsudok súdu prvej inštancie (č. l. 341) nadobudol právoplatnosť na základe rozsudku Krajského súdu v Nitre (č. l. 620), ktorý bol v dôsledku dovolaní žalobcu a žalovanej v 2. rade uznesením Najvyššieho súdu SR (č. l. 738) zrušený, pričom v časti úrazovej renty od 1. januára 2004 s príslušenstvom bol zároveň zrušený aj rozsudok súdu prvej inštancie. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania je závislé rozhodnutie od rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ bolo čo i len v časti zrušené rozhodnutie vo veci samej, je potrebné opätovne rozhodnúť vo veci samej v zrušenej časti a aj o trovách konania. Keďže Krajský súd v Nitre opätovne rozhodoval vo veci samej rozsudkom zo dňa 11. marca 2020 č. k. 25 Co 37/2019-765, pričom rozhodol aj o trovách konania tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania, je namieste záver, že dôvody, pre ktoré bolo napadnuté uznesenie vydané zanikli. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil.

5. Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie žalobca z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP, že sa nesprávnym procesným postupom žalobcovi znemožnilo, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V dovolaní dôvodil, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 12 C 62/1995 zo dňa 27.05.2010 boli obaja žalovaní zaviazaní

zaplatiť žalobcovi sumu 29 945,13 Eur a od 01.06.2010 mesačne sumu 221,25 Eur spolu s úrokom z omeškania, ktoré sú uvedené v citovanom rozsudku. Súd vyriekol, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť voči žalovanému v rade 1. X. U. 12.06.2010 a vykonateľnosť 16.06.2010. Voči uvedenému rozsudku podala odvolanie výlučne žalovaná v rade 2. - Sociálna poisťovňa. Vo veci následne bolo vydaných viacero rozhodnutí, ba dokonca vo veci opakovane rozhodol Najvyšší súd SR, ktorý najprv rozhodol v prospech žalobcu a následne po mnohých rokoch po podanom dovolaní žalovanej - Sociálnej poisťovne, rozhodol tak, že uznesením 3 Cdo 65/2016 konanie v časti úrazovej renty od 01.01.2014 zastavil s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená Sociálnej poisťovni a súčasne v napadnutej zvyšnej časti vec vrátil Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

5.1. Krajský súd v Nitre po vrátení veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 25 Co 37/2019 zo dňa 11.03.2020, kedy rozhodoval o odvolaní žalobcu proti horeuvedenému rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, voči ktorému podala odvolanie výlučne žalovaná v rade 2. - Sociálna poisťovňa a rozhodol o uplatnenom nároku, v I. výroku - vo vyhovujúcej časti týkajúcej sa sumy 4 516,27 Eur vo vzťahu k žalovanej Sociálnej poisťovni, rozsudok prvej inštancie potvrdil a uviedol, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, v II. výroku napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa úroku z omeškania, zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že priznal úrok z omeškania tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, aj v tomto výroku uviedol, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia, povinnosť druhého žalovaného, v III. výroku napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa sumy 5 503,44 Eur zmenil žalobu tak, že ju zamietol a vo IV. výroku uviedol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. V tejto časti dovolateľ konštatoval, že predmetné odvolacie konanie sa týkalo výlučne žalovanej v 2. rade - Sociálnej poisťovne. Okresný súd Nové Zámky uznesením zo dňa 11.12.2015 rozhodol o trovách konania tak, že žalovaní v rade 1. a 2. sú povinní zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia do 15 dní od právoplatnosti uznesenia k rukám jeho právnej zástupkyne s tým, že plnením jedného zo žalovaných, žalovaného v rade 1. a žalovaného v rade 2., zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Toto uznesenie bolo vydané po tom, čo vo veci rozhodol Krajský súd v Nitre dňa 17.06.2015, ktoré bolo zrušené v roku 2018 Najvyšším súdom SR. Vo vzťahu k predmetnému uzneseniu podala výlučne odvolanie žalovaná v rade 2, t. j. Sociálna poisťovňa, ktorá žiadala zmeniť predmetné uznesenie súdu prvej inštancie tak, že náhradu trov žalobcovi neprizná voči nej.

5.2. Ďalej poukázal na to, že zo strany žalovaného 1/ toto uznesenie nebolo napadnuté, teda nadobudlo vo vzťahu k žalovanému v rade 1. právoplatnosť a vykonateľnosť, ktorá nebola vyznačená. Odvolací súd, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovanej mal teda rozhodovať výlučne o podanom odvolaní, len o nároku na náhradu trov konania žalobcu voči žalovanej v 2. rade. Bolo však rozhodnuté tak, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo zrušené v celku, s odôvodnením, že dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli. Žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

6. Žalovaná 2/ žiadala dovolací súd, aby bolo dovolanie zamietnuté a uplatnila si náhradu trov dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana zastúpená v súlade so zákonom - § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech, posudzujúc z hľadiska procesného bolo rozhodnutie vydané, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. Na stručné zdôvodnenie - § 451 ods. 3 veta prvá CSP, dovolací súd uvádza nasledovné:

9. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred

občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je (nesmie byť vnímaný ako) tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

10. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). V danom prípade žalovaná namieta, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP.

11. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP.

11.1. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

11.2. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

11.3. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

12. Žalobca dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie (Okresného súdu Nové Zámky č. k. 12 C 62/1995-714 zo dňa 11.12.2015, ktorým zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade na náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia spolu vo výške 18.821,72 eura.) pri aplikácii ust. § 389 ods. 1 písm. d/ CSP, podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli, alebo ak takéto dôvody neexistovali.

13. Dovolací súd zastáva názor, že predmetné procesné uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie v kontexte s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 37/2019-765 zo dňa 11.03.2020, ktorý rozhodol vo výrokovej časti IV. tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo, nie je možné chápať ako rozhodnutie, ktorým sa konanie vo veci končí a samozrejme nejde o rozhodnutie vo veci samej. Konanie vo veci náhrady trov konania bolo skončené výrokom rozsudku podľa bodu IV. Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 37/2019-765 zo dňa 11.3.2020, ktorý rozhodol konečne vo veci v časti náhrady trov konania tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok IV.). Tento výrok rozsudku je možné chápať ako konečné rozhodnutie vo vzťahu k náhrade trov konania, ktoré je možné napadnúť postupom podľa § 420 písm. f/ CSP. Z tohto dôvodu aj keby mal dovolateľ pravdu, čo sa týka toho, že odvolací súd nemal rozhodnúť o zrušení celého uznesenia, vo vzťahu k náhrade trov konania (vo vzťahu k žalovanému 1/), o ktorom rozhodoval súd prvej inštancie, takýto vadný postup nemôže mať následok v zmysle § 420 písm. f/ CSP, že by došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, z dôvodu rozhodnutia o náhrade trov konania konečným spôsobom v rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 37/2019-765 zo dňa 11.03.2020. Rovnako by nemohlo byť konštatované, že by uvedeným spôsobom došlo k odňatiu spravodlivosti vo vzťahu k žalobcovi postupom súdu s poukazom na § 420 písm. f/ CSP.

14. Z tohto dôvodu bolo dovolanie, postupom cez ust. § 447 písm. c/ CSP odmietnuté.
15. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol súd podľa § 453 ods. 1 CSP.
16. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.